

Riigi Tugiteenuste Keskus
Lõkke 4
10122 Tallinn

29.01.2025 nr 1-4/3-1

Vaide esitaja: SA Võrumaa Arenduskeskus

VAIE

Riigi Tugiteenuste Keskuse 10.12.2024. a otsuse finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta nr 11.3-1/24/1879 peale.

SA Võrumaa Arenduskeskus (edaspidi *vaidlustaja*) sai kätte teate vaidest tuvastatud puuduste kohta 20.01.2025 ehk vaie on esitatud tähtaegselt.

Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *RTK*) langetas 10.12.2024 otsuse nr 11.3-1/24/1879 „Otsus finantskorrektsiooni tegemise kohta ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta“ (edaspidi *otsus*). Vaidlustaja vaidleb langetatud otsusele vastu täies ulatuses.

Vaide põhistus

1. Edasiste tegevuste planeeritus

RTK on jõudnud oma otsuses järeldusele, et vaidlustaja parter Võru Linnavalitsus (edaspidi SA Võrumaa Arenduskeskus ja Võru Linnavalitsus koondnimetusena *vaidlustaja*) oli langetanud hetkel, mil otsustas välja kuulutada alla riigihangete piirmäära jääva hanke eelprojekti koostamise tellimise, otsuse projekti Kood/Võru programmeerimiskool rajamise ja ehitamise kohta ja seda ka juhul, kui ei saadaks toetusmeetmetest toetust. Viidatud järeldus on vale.

Vaidlustaja on korduvalt kinnitanud, et „projekti Kood/Võru“ rajamine toimub ja saab toimuda üksnes siis, kui selleks leitakse täiendavaid rahalisi vahendeid. Võru linna eelarveliste vahenditega projekti ellu ei viida. Linna eelarve ei kannaks projekti elluviimiseks vajalikku rahalist koormust.

RTK on otsuses juhindunud ekslikust loogikast, asetades kõik tegevused kronoloogilisse järjestusse ja jõudnud esitletu põhjal valele järeldusele. Jah, projekti ellu viimine eeldabki nii õigusaktides õigusliku aluse loomiseks tehtavaid tegevusi (eeltegevused) ja toetusmeetmete tingimustega tutvumist (sealjuures ka eeltegevuste tegemist toetusavalduse nõuetekohasusse viimiseks, nagu näiteks eelprojekti koostamine) ja korraldava eeltegevuse läbimist samm haaval,

kuid nende tegevuste pinnalt ei saa jõuda järeldusele, et SOOV projekti ellu viida tähendab ELLU VIIMIST.

RHS § 23 lõike 2 punktis 1 kajastatud põhimõte, mille kohaselt peab riigihanke eeldatava maksumuse hulka arvestama ka hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist, keskendub ikkagi mõistlikkuse põhimõttele. Küsimus, kas vaidlustaja sai ja pidi ette nägema võimalikku positiivset rahastusotsust on küll huvitav mõttemäng, kui ei anna vastust püstitatud küsimusele. Vaidlustaja senise kogemuse põhjal saab väita, et enamus rahastustaotluseid ei rahuldata. Seega on vaidlustaja oma kogemuste pinnalt ettenähtavuse osas eitaval seisukohal. Vaidlustaja ei näinud ja ei saanudki ette näha positiivselt lahendatud rahastusotsust.

Vaidlustaja on käitunud hankemenetluse liigi valikul alalhoidlikult, tuginedes oma kogemusele ja tuginedes otsuse tegemise hetke informatsioonile. Eeltegevuste teostamisel ei saa ja ei peagi valima alati kallimat (sageli ka teostamatut, projekti rahastuse puudumise tõttu) lahendust avalike rahaliste vahendite piiratud tõttu. On ilmselge, et riigihanke läbi viimine on tehniliselt keerukam ja kulukam alla lihthanke piirmäära jääva hankega võrreldes.

2. Konkurentsi piiramine

RTK hinnang, et kui vaidlustaja oleks läbi viinud all riigihanke piirmäära jääva hanke asemel riigihanke oleks olnud tagatud parem konkurentsiolukord, on oletuslik ehk pelgalt teoreetiline.

Vaidlustajale on teada, et tema poolt oma veebikeskkonna vahendusel korraldatavate hangete info korjatakse üles teenuseosutajate poolt (nagu Merzell jne) ja edastatakse laiale ringile vastava valdkonna huvilistele. Seda on kinnitanud meile mitmed pakkujad. Seega on vaidlustaja veebikeskkonnal oluliselt laiapõhjalisem kandepind, mis annab aluse väiteks, et kolme pakkumuse laekumine oli hetkeseisu arvestades tegelik konkurentsiolukord ehk tegelikku konkurentsi ei ole kohaldatud hankemenetlusega kuidagi kahjustatud ja et etteheide RHS § 3 p 3 rikkumise või isegi riive osas on põhjendamatu.

Projekteerimistöo hankimise puhul ja valminud eelprojekti asjas saame tugineda oma varasemale seisukohale - läbi viidud hankemenetluse tulemusena saavutati eesmärgipärane (sh meetme tingimuste kohane) tulemus parimal ja võimalikult optimaalsel viisil. Isegi kui oletada, et samasugustel tingimustel riigihanke registris läbi viidud hankemenetlus oleks toonud teistsuguse tulemuse, oleks tegemist olnud rahaliselt ebaoluliste ja sisulist tähendust mitteomava muudatusega. Hankija jääb varem avaldatud seisukoha juurde, et info hankes osalemise kohta oli avalikult kättesaadav kõigile potentsiaalsetele pakkujatele ning hankes puudusid liigselt piiravad tingimused.

Vaidlustaja hinnangul ei päde ka RTK argument nagu oleks riigihankega kaasnenud veel soodsam pakkumus, kuna selles argumentatsioonis on võrreldud kahte võrreldamatu sisuga hanget. Eelprojekt on väiksema mahuga töö, mis on tehniliselt vähemnõudlik ja hinnastuselt odavam kui põhiprojekt.

3. Heidutus

Euroopa Kohtu praktika järgi peab finantskorrektsiooni otsuse tegemiseks olema rikutud liidu õigust, rikkumine peab seisnema majandustegevuses osaleja tegevuses või tegevusetuses ja liidu eelarvele peab olema tekkinud või tõenäoliselt tekkima kahju. Vaidlustaja hinnangul ei ole vaidlustaja tegevuse või tegevusetuse tulemil tekkinud kahju. Oletatav rikkumine on konstrueeritud teoreetiliselt pinnalt, mida ei ole võimalik tõestada. Vastupidi, vaidlustaja poolt läbi viidud hankemenetlustes on esinenud konkurents, RHS § 3 lõike 3 riive puudub.

Riigikohus on kohtuasjas nr 3-21-2607 jõudnud punktis 29 järeldusele, et etteheidetav kahju tekkimine peab olema reaalne, mitte pelgalt teoreetiline. Seda peamiselt seetõttu, et finantskorrektsioon kui sanktsioon ja selle suurus ei tohi olla liialt kõrge, et heidutaks toetuse taotlemisest loobuma. Vaidlustaja hinnangul ei ole käesoleva juhul toimunud riigihankeõiguse rikkumist või siis pole selle esinemine ilmselge, mistõttu tuleks sanktsiooni kohaldamisest loobuda.

Kokkuvõte

Arvestades eespool esitatud, on vaidlustaja hinnangul RTK langetanud ebaõige otsuse ja jõudnud väärale järeldusele.

Taotlus

Vaidlustaja taotleb langetatud otsuse kehtetuks tunnistamist.

Vaidlustaja kinnitab, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Toots
Juhatuse liige